

Författarinstruktioner vad gäller personcentrering

I Vårdhandboken har vi påbörjat en process som handlar om att stödja författare att skriva texterna mer personcentrerade. Detta kommer successivt att ske i samband med revideringar av gamla texter och i samband med nyproduktion. Metoder för kvalitetssäkring av detta håller på att framarbetas. Orsaken till detta är vad vi uppfattar som ett pågående paradigmskifte i vården, i omvårdnadslitteraturen och även den medicinska litteraturen, nämligen ett kraftfullt avstamp i riktning mot ökad personcentrerad vård som också visats leda till effektivare egenvård och bättre samarbete mellan vårdare och patienter.

Personer med någon form av ohälsa, risk för ohälsa eller funktionshinder bör inte främst betraktas utifrån ohälsotillståndet eller funktionshindret. Istället bör fokus ligga på vad det innebär att vara människa i behov av vård. Att använda benämningen person i stället för ordet patient är ett sätt att betona detta ställningstagande. I Vårdhandboken anser vi dock att ordet patient kan användas av skrivtekniska skäl men inriktningen hos författarna bör vara densamma, nämligen att patienten främst ses som en person med unika behov och erfarenheter, inte någon som blir objektifierad eller reduceras till en sjuk kropp eller ett tillstånd.

I texterna bör det framgå att vårdrelationen ska bygga på partnerskap mellan vårdare och patienter och texten bör därför genomsyras av denna attityd. ”Patienten” ska uppmärksammas som en person med egen förmåga till informerade val och autonomi och detta medbestämmande ska därför betonas och respekteras. Patientens möjligheter till inflytande över behandlingen och förmåga samt möjligheter till ansvarstagande för egenvården/behandling bör framgå i texten.

Sammanfattat: Det är av särskild vikt att i texterna betona att patienten är huvudpersonen och att vårdrelationen bygger på ett partnerskap mellan vårdare och patient. Patienten får inte objektifieras utan ska uppmärksammas som en person med autonomi som ska lyssnas på och vid behov få tillräcklig kunskap för att kunna vara delaktig och göra välinformerade val kring behandlingen.

Eftersträvansmål och exempel på hur detta kan formuleras i texterna

	Förslag på lämplig formulering	Sämlre formulering	Kommentar
Personen i fokus	Be patienten vända sig på sidan	Vänd patienten på sidan	Undvik objektifiering
Autonomi	Försäkra dig om att patienten är införstådd och beredd att genomgå proceduren	Berätta för patienten hur proceduren går till	Undvik monologer
Partnerskap	I samråd med patienten planeras hur såret skall läggas om i hemmet	Instruera patienten om hur såret skall läggas om i hemmet	Undvik ”expertfällen”
Välinformerade val	Försäkra dig om att patienten har nödvändig kunskap för att kunna identifiera ev. komplikationer	Informera patienten om eventuella komplikationer som kan uppstå	Det krävs mer än information